

produktion og derved fortsat skabe mulighed for at bevare de udenlandske markeder, som vi på langt sigt — uanset de nuværende eksportpriser — ikke kan undvære.

Ad belåning af industrielle og dermed beslægtede ejendomme.

I henhold til nævnte lov om hypotekforeninger af 4. juni 1964 kan hypotekforeningerne yde lån mod sekundær prioritet i industrielle og dermed i klasse stående ejendomme op til 65 pct. af vurderingssummen for ejendommens grund med påstående bygninger med tillæg af 40 pct. af den for driftsinventaret og driftsmateriellet ansatte vurderingssum. Denne udlånsadgang, der for Landhypotekforeningen betyder, at der pr. 31. marts 1970 er et udlån mod pant i industrielle og dermed beslægtede ejendomme på 102 mill. kr. fordelt på 1.151 lån, er blevet modtaget af industrien med stor interesse. Bringes denne udlånsadgang til ophør, bliver resultatet, at Finansieringsinstituttet for Industri og Haandværk fremtidig får monopol på den sekundære belåning af industrielle ejendomme, hvilket kan medføre fare for, at der gennem instituttet vil kunne udøves indflydelse på, hvilke industrielle projekter, der bør fremmes.

Tillægslån.

Vi er af den formening, at reglerne for ydelse af tillægslån er for snævre blandt andet under hensyn til, at optagelse af sådanne i de fleste tilfælde tjener yderst fornuftige formål og vil gennem omsætningen kunne komme til at virke såvel produktionsfremmende som arbejdsskabende. Mange låntagere henlægger også obligationerne som en slags „reservetfond“, jfr. i øvrigt nedenfor under bemærkningerne til §§ 13 og 14 om forslag til lånegrænser og løbetider for tillægslån.

Forhåndslån.

Adgangen til at yde forhåndslån er efter lovforslaget bortfaldet. Det henstilles imidlertid til overvejelse, at der i loven gives hjemmel til, at instituttet indføres påny, evt. således, at der tages forbehold med hensyn til tidspunktet herfor. En væsentlig grund til at adgangen til at yde forhåndslån er bortfaldet, er frygten for, at bankerne i en given situation vil kunne kaste for mange

forhåndslånsobligationer på markedet. Dette kan imidlertid forebygges f. eks. ved, at udbetalingen af et forhåndslån reguleres af låneinstituttet i takt med byggeriets fremadskriden, hvorved disse pludselige udbud af obligationer undgås samtidig med, at der uafhængig af pengeinstitutternes likviditet tilvejebringes mulighed for en jævn rytme i byggeriets finansiering. I forbindelse med forhåndsbelaening vil vi i øvrigt også pege på, at der forinden et sådant lån bevilges, indsendes et ansøgningsskema, der i specificeret form indeholder oplysninger om samtlige med byggeriets gennemførelse forbundne udgifter. Da den efterfølgende vurderingssum er påvirket af handelspriserne og dermed inflationen kan direktionen forhindre, at den inflatorisk betonedede del af vurderingssummen prioriteres, og på denne måde kommer forhåndslånsinstituttet indirekte til at virke inflationshæmmende inden for byggesektoren.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Ad § 6, 1. stk. Bestemmelsen om, at obligationsejerne skal have adgang til at vælge mindst $\frac{1}{4}$ af medlemmerne af bestyrelsen, kan i praksis give anledning til vanskeligheder, hvorfor det henstilles, at de nærmere regler herfor fastsættes i statutterne.

Ad § 7. I kredit- og hypotekforeningsloven af 1936 fastslås det, at direktionen er eneansvarlig for låneudmålingen. Denne regel bortfalder ifølge § 7 og erstattes af en bestemmelse, jfr. også bemærkningerne til lovforslagets §§ 11 og 30, der sammenblender tilsyn og administration derved, at bestyrelsens kompetence udvides til at medvirke dels ved låneudmålingen, dels ved værdiansættelsen. Hertil bemærkes, at det skønnes betænkeligt at fratage direktionen eneansvaret for låneudmålingen, ligesom vi må fraråde, at der gives hjemmel til låneudmåling på grundlag af en skønsmæssig værdiansættelse, der kan åbne mulighed for subjektive hensyn. At den foreslåede forretningsgang findes inden for reallånefondene, behøver ikke at medføre, at den fremtidig også skal gælde for kredit- og hypotekforeningerne, hvorved bemærkes, at det naturligt henhører under bestyrelsen som tilsynsførende organ til enhver tid at kontrollere direktionens udlånspolitik. Når henses til foran nævnte forslag om bestyrelsens kom-